

**In Hoc Libello Pontificii Ora||toris continetur legatio, in
co[n]uentu Noremburgensi,|| Anno. M. D. xxij. inchoato,
sequenti vero finito ex-||posita, vna cum instructione ab
eodem legato|| ...**

Hadrian <VI., Papst>

Noremburgæ, 1523

VD16 K 320

82 Q[ue] Levibus Ex Causis, Pauperibus Sacramenta denegentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65406)

ce clarius apparet, qua sinceritate, quaue dexteritate id agatur. Nempe compertum habent officiales, se suosque superiores, a consistorij aduocatis & procuratoribus timeri. Et sic miseri clientes patronorum verecundia, dum quod contra ecclesiasticum iudicem, eiusue superiores, quacunq; in parte facere possent, in iudicio proponere non audent, vltra quod par sit, negliguntur. Quam rem ecclesiastici prelati, neque quum in territorio tale exercetur consistorium, quum prohibere, penitusque eradicare deberent, tutantur, ac defendunt. Et id potissimum eam ob causam, vt si quando ipsis, subditisue ipsorum in ecclesiastico iudicio experiundum fiet, dicti aduocati & procuratores contra ipsos exteris suis clientulis, ea quae causae sibi postulat necessitas, consulere, in iudicioque proponere vereantur; ne, si diuersum facerent, praelatos sibi inferros, iudicesque sibi male propicios redderent; talemque aduocatorum & procuratorum metum ac formidinem, nemo est, cui vel cerebrum sit, cui leua in parte mamillae cor saliat, qui inficias ire, vel possit, vel audeat, cum id quotidiana experientia adeo eluceat, vt nemini non, nisi forte is, qui nondum aere lauantur, sit exploratissimum. Quotus enim quisque est aduocatorum, vel procuratorum, qui non amore, spe, timore, inuidia, fauore, muneribus, similibusue adfectibus, animo non aliquando rectoque consilio deiciatur, quum nihilominus vacui etiam praedictorum adfectuum, vix tandem precibus, precioque inducuntur, vt nihil diligentiae, laborum nihil, nihil item clientuli iurium praetermittatur. Enumeratis vero grauaminibus, nulla praesentior adhiberi posset medicina, quam si litigantibus a certo usque limite, & aduocatos, & procuratores vel consulere, vel ad consistorium secum adducere liceret.

Q. LEVIBVS EX CAVSIS, PAVPERIBVS

Sacramenta denegentur.

Et hoc facinus Christi disciplinam profitentibus penae 82.

G.

tus abominandum est, q̄ n̄s, quibus est res angusta domi, vbi
parochis & ecclesijs ad diem solutioni destinatum, per ino-
piam satisfacere nequeunt, corpus & sanguis Christi, sacrosan-
cta, quæ nobis sacramēta in remissionem peccatorū reli-
quit, denegātur; immo quasi pignus precluduntur, non atten-
ta vltioris dilationis, & quidem modice, petitione. Quāq̄
tales similesq̄ causæ pro conditione sua, coram secularibus
iudicibus, merito finem sortiri deberent.

83 Item quum agricolæ Autumni tempore vindemiare cu-
piunt, quemadmodum vnicuiq̄ ad sui vtilitatem facere licet,
nihilominus tamen, si vindemia illa displicet spiritualibus
(vt vocant) qui eo loci decimas possident, miseris inhi-
bent agricolis, sub excommunicationis, necnon pecuniarum pœ-
na, ne vvas colligant prius q̄ ipsi id permittant, vnde eue-
nit, vt sæpe pauperculi illi non paruo afficiantur damno, cū
vvas suas, quas maximis expensis & laboribus per inte-
grum coluerunt annum, vindemiare non audeant. Etiam si
illi interim vel frigore pereant, vel etiā marcescere incipiāt,
tantūmodo ob decimarū lucrum iniquum, sapius etiam ob
inuidiam detestandam. Quæ ambo cōtra iura sunt diuina, fas
& omnem pietatem, ac ideo merito aboleri debent.

VT ECCLESIASTICI SINODIS ABVTANTVR.

84 Nec minus molestum, graue, & Germanorum vulgo into-
lerabile est, q̄ synodales iudices pluribus in locis quotannis
id quod non nisi post annorum intercapedinem vt fieret, ius-
ribus permissum est, obequitant, ac mirum, quid fictitiæ ius-
risditionis, aut superioritatis exerceant; hoc interim constat,
simplici popello hac via necessaria subtrahi alimenta; neq̄
talis peragratio eo fine & ordinatione, qua summis ponti-
ficibus instituta est, obseruatur. Nā pro pœnis & correctio-
nibus, quibus facinorosos & criminum fontes a vicijs deter-
rere deberent, pecuniam præsentem & numeratam, & quic-
quid deniq̄ eis in lucellum cedere potest, exigunt, Id quod

R.